

Krzysztof Parzych

Aneta Łojek

Akademia Pomorska

Słupsk

WALORY, ZAGOSPODAROWANIE I RUCH TURYSTYCZNY NA OBSZARZE POJEZIERZA IŃSKIEGO

TOURIST ATTRACTIVENESS, INFRASTRUCTURE AND DEVELOPMENT OF THE IŃSKIE LAKE DISTRICT

Zarys treści: Celem artykułu była charakterystyka walorów turystycznych oraz zagospodarowania i ruchu turystycznego na obszarze Pojezierza Ińskiego. Dokonano charakterystyki środowiska przyrodniczego, walorów antropogenicznych pod kątem możliwości uprawiania turystyki oraz potencjału funkcjonującego na tym obszarze zagospodarowania turystycznego.

Słowa kluczowe: Pojezierze Ińskie, walory turystyczne, atrakcyjność turystyczna, zagospodarowanie turystyczne

Key words: Ińskie Lake District, tourist infrastructure, tourist attractiveness, tourist values

Dominującymi obszarami recepcyjnymi turystyki we współczesnym świecie są miejscowości nadmorskie w związku z masową turystyką wypoczynkową typu 3 S, miejscowości górskie oferujące duże możliwości uprawiania turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz miasta, gdzie rozwijają się różne formy szeroko pojętej turystyki kulturalnej. Jednocześnie od pewnego czasu obserwuje się trend do poszukiwania obszarów o wybitnych walorach środowiska naturalnego, położonych z dala od głównych regionów penetracji turystycznej. Trend ten nawiązuje do jednej z głównych koncepcji badawczych w naukach o turystyce, jaką jest teoria peryferii. Według niej w rozwoju historycznym turystyki dają się zauważyć kolejne etapy związane z odkrywaniem coraz to nowych obszarów dla ekspansji turystycznej w następstwie przeinwestowania i nadmiernej eksploatacji wcześniej wykorzystywanych w tych celach regionów. Wydaje się, że teoria peryferii (Kurek 2007, Kowalczyk 2001), której autorem jest wybitny niemiecki badacz Christaller, jest również stosowana do wyjaśniania dynamiki rozwoju przestrzennego na świecie i współczesnych światowych trendów w tej dziedzinie.

Także w Polsce w ostatnich latach obserwuje się niejako na uboczu głównych strumieni ruchu turystycznego, kierujących się do kurortów nadmorskich i górskich

ośrodków wypoczynkowych oraz wielkich centrów krajoznawczych, jak Warszawa, Kraków, Gdańsk, Wrocław, Poznań czy Toruń, trend do wycieczek na łono natury. Sytuacja ta jest z jednej strony wynikiem chęci przebywania w nieskażonym, mało przekształconym środowisku naturalnym, z drugiej zaś nowych trendów w ruchu turystycznym, które są odpowiedzialne za rozwój mało inwazyjnych dla środowiska przyrodniczego form turystyki, jak ekoturystyka, turystyka alternatywna oraz związana przede wszystkim z obszarami wiejskimi agroturystyka.

Współczesny rozwój turystyki, zwłaszcza jej form miękkich, takich jak ekoturystyka czy agroturystyka, stwarza ponadto nowe szanse dla obszarów pozbawionych innych możliwości rozwoju gospodarczego. Dla takich obszarów jest to często wręcz przełomowa szansa na rozwój społeczno-ekonomiczny, za którym idą inwestycje w rozwój miejscowej infrastruktury nie tylko turystycznej, ale również ogólnej. Turystyka stwarza również możliwości tworzenia nowych miejsc pracy oraz pozyskiwania środków unijnych na rozwój miejscowości czy konkretnych inicjatyw związanych z obsługą ruchu turystycznego w określonych regionach i miejscowościach.

Jednym z takich obszarów jest Pojezierze Ińskie, niewielki region położony w znacznej odległości od głównych szlaków penetracji turystycznej, na terenie o interesujących walorach środowiska naturalnego, stwarzających możliwości rozwoju różnych form turystyki.

Celem opracowania były: identyfikacja walorów turystycznych pod kątem określonych form ruchu turystycznego, które są i mogą rozwijać się w regionie, analiza stanu zagospodarowania turystycznego oraz ocena przyszłych możliwości rozwoju turystyki na Pojezierzu Ińskim, na podstawie istniejących walorów, zagospodarowania i rezerw w odniesieniu do aktualnej recepcji ruchu turystycznego.

Pojezierze Ińskie jest położone we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego (ryc. 1). W układzie regionalizacji fizycznogeograficznej Polski (Kon-dracki 2001) obszar ten ma rangę mezoregionu i jest położony w obrębie większego obszaru, jakim jest makroregion Pojezierze Pomorskie. Pojezierze Ińskie obejmuje obszar około 750 km². Od wschodu mezoregion Pojezierza Ińskiego sąsiaduje z Równiną Drawską, od północnego wschodu z Pojezierzem Drawskim, od zachodu i południowego zachodu z Równiną Nowogardzką oraz z Pojezierzem Choszczeńskim. Pod względem administracyjnym znajduje się we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, rozciąga się na obszarze gmin: Chociwel, Węgorzyno, Ińsko, Dobrzany i Dobra.

Warunki fizycznogeograficzne obszaru zostały ukształtowane w wyniku działalności ostatniego zlodowacenia północnopolskiego. Główną oś orograficzną obszaru wyznacza ciąg moreny czołowej zlodowacenia bałtyckiego, przebiegający z kierunku południkowego na północno-wschodni. Pojezierze Ińskie jest obszarem, na którym główna linia moreny czołowej dwukrotnie zmienia kierunek, najpierw z równoleżnikowego na południkowy, a następnie na granicy z Wysoczyzną Łobeską na północno-wschodni. Urozmaicony przebieg głównej osi wzgórz czołowomorenowych wpływa na znacznie silniejsze urozmaicenie konfiguracji terenu w porównaniu z sąsiednimi mezoregionami. Pierwszą grupę wzniesień stanowią wysunięte najdalej na północ obszaru: góra Głowacz – 180 m n.p.m., Smokal – 174 m n.p.m.,

jezior rynnowych i morenowych oraz zajęte przez doliny rzek. Mozaika wzniesień i obniżeń o bardzo dużych deniwelacjach terenu, przekraczających nawet 90 m (96 m – maksymalna deniwelacja terenu pomiędzy dnem jeziora Dłusko oraz górą Głowacz), podnosi walor fizjograficzny analizowanego obszaru, stanowiąc niewątpliwie o jego dużej atrakcyjności.

Urozmaicona konfiguracja obszaru pojezierza determinuje wyraźnie warunki klimatyczne. Klimat zaliczany jest więc do typu pojeziernego. Obszar ten znajduje się w krainie klimatycznej gryficko-nowogardzkiej. Cechami klimatu są: znacznie większe kontrasty termiczne oraz zmienność poszczególnych parametrów meteorologicznych, wynikające ze znaczących wysokości bezwzględnych, dużych różnic wysokości względnych oraz znacznego zalesienia. Klimat Pojezierza Ińskiego jest kształtowany z jednej strony przez ustępujące ku wschodowi cieplejsze i wilgotne masy powietrza morskiego, z drugiej strony ma typowe cechy klimatu obszarów pojeziernych, wyrażające się większą surowością i wyższymi od otaczających obszarów opadami atmosferycznymi.

Pod względem hydrograficznym obszar ten w większości należy do zlewni Iny, chociaż znajduje się na nim dział wodny pomiędzy dorzeczami Regi i Iny. Jednym z najistotniejszych elementów krajobrazu są jeziora (ryc. 1). Liczba zbiorników o powierzchni 0,5 ha wynosi 150, zaś wskaźnik jeziorności 8,6%. Jeziora tutejsze to zbiorniki polodowcowe, w większości rynnowe. Zajmują one zróżnicowaną powierzchnię. Największe są: Woświn (810 ha), Ińsko (590 ha), Krzemień (229 ha) oraz Stubnica, zwane także Wisolą (181 ha).

Znaczną powierzchnię Pojezierza Ińskiego, a zwłaszcza Ińskiego Parku Krajobrazowego, zajmują lasy – 60,3% (tab. 1). Zalesienie w poszczególnych gminach znajdujących się na terenie Parku wynosi odpowiednio: Ińsko 40%, Chociwel 33%, Dobrzany 29,1%, Węgorzyno 23%. Drzewostan jest tutaj znacznie zróżnicowany, w części południowej stanowią go lasy bukowe z typowym zespołem buczyny po-

Tabela 1

Formy użytkowania ziemi w granicach Ińskiego Parku Krajobrazowego

Table 1

The types of the ground exploitation in the surface of the Ińskie Lake District

Forma użytkowania	% ogółu powierzchni parku
Wody	8,6
Lasy	60,3
Łąki i pastwiska	16,1
Uprawy polowe	11,7
Nieużytki	2,7
Tereny zabudowane	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.insko.pl (5.12.2008)

Zabytki architektury w miejscowościach Pojezierza Ińskiego

The heritage monuments in the Ińskie Lake District's towns

Miejscowość	Zabytki architektury	Miejscowość	Zabytki architektury
Ińsko	- XIX-wieczne zabytkowe domy - XIV-wieczne mury obronne	Dobrzany	- XVIII-wieczny klasycystyczny kościół - pałac z początku XX w.
		Kamienny Most	
Węgorzyno	- ratusz i zabytkowe kamienice z XIX i XX w. - XV-wieczny gotycki kościół NMP - miejsce grodziska z przełomu XII i XIII w. - głaz upamiętniający Jana Ludwiga Jahna	Karkowo	- XIX-wieczny pałac Schmidt-Hirschfeldów - neogotycki XIX-wieczny kościół
		Kępno	- klasycystyczny XIX-wieczny kościół
Chociwel	- XV-wieczny gotycki kościół MB Bolesnej - fragmenty XIV-wiecznych murów obronnych	Krzemień	- XIX-wieczny kościół w stylu arkadkowym
		Lesiecin	- ruiny XIX-wiecznego neorenesansowego pałacu Borcków
Biała	- XV-wieczny gotycki kościół	Mielno	- XVII-wieczny kościół o konstrukcji szachulcowej
Bytowo	- XVI-wieczny późnogotycki kościół - eklektyczny XIX-wieczny pałac Jahnow	Połchowo	- XVIII-wieczny kościół szachulcowy
		Przytoń	- ryglowy kościół z XVIII w.
Długie	- gotycki XVI-wieczny kościół kamienny	Runowo	- gotycki kościół z przełomu XIV i XV w.
Chwarstno	- XVI-wieczny późnogotycki kościół	Sielsko	- XVI-wieczny gotycki kościół z głazów narzutowych
Ciemnik	- XVIII-wieczny barokowy kościół - XIX- i XX-wieczne zabytkowe kamienice	Ślutowo	- późnogotycki kościół z przełomu XV i XVI w.
	- XVII-wieczny kościół o konstrukcji szachulcowej	Storkowo	- XIX-wieczny kościół - neoklasycystyczny pałac rodziny von Knappe
Dłusko	- ruiny kościoła z XVIII wieku	Studnica	- kościół barokowy z XVIII w.
Dobra	- XVI-wieczny zamek von Devitzów - późnogotycki XVI-wieczny kościół	Szadzko	- ruina późnogotyckiego XVI-wiecznego kościoła - wały ziemne XIV-wiecznego zamku Steglitzów

Źródło: opracowanie własne

nik skrzętoległy oraz brzeżyca jednokwiatowa. Wśród fauny obok typowych dla polskich lasów gatunków ssaków zwraca uwagę bogactwo ptaków, szczególnie rzadkich, jak: orzeł bielik, bocian czarny, sokół wędrowny, orlik krzykliwy, błotniak stawowy.

Bogactwo form polodowcowych krajobrazu, jezior polodowcowych oraz świata organicznego, a także znaczna odległość od dużych aglomeracji (najbliższa szczyńska jest położona w odległości około 80 km) stało się powodem utworzenia w 1981 roku na tym obszarze parku krajobrazowego (ryc. 2). Jego powierzchnia wynosi 17 763 ha, a otuliny 26 240 ha. Na terenie Parku znajdują się 3 rezerваты: Głowacz, Kamienna Buczyna oraz Wyspa Sołtyski na jeziorze Ińsko.

Iński Park Krajobrazowy, oprócz swojej nadrzędnej roli, jaką jest ochrona krajobrazu¹ i związanych z nim ekosystemów, może ze względu na swe walory odgrywać rolę obszaru recepcyjnego turystyki.

Bogactwo walorów przyrodniczych umożliwia uprawianie zarówno turystyki krajoznawczej, jak i wypoczynkowej oraz różnych form turystyki kwalifikowanej. Ze względu na funkcjonowanie Parku obszar Pojezierza Ińskiego jest jednak w głównej mierze odpowiedni do uprawiania tych form turystyki, które będą podporządkowane funkcji ochronnej obszaru.

Istotnym elementem atrakcyjności turystycznej Pojezierza Ińskiego są również walory antropogeniczne, na które składają się głównie zabytkowe kościoły oraz pozostałości kilku gotyckich zamków i późniejszych obiektów rezydencjonalnych rodów Borcków i Steglitzów (tab. 2).

Ważną częścią współczesnej turystyki są imprezy kulturalne. Miejscowość Ińsko jako centrum obszaru jest organizatorem dwóch imprez kulturalnych o skali regionalnej. Jedną z nich, mającą już dość długą tradycję, jest Ińskie Lato Filmowe, jedna z najstarszych, odbywających się cyklicznie imprez filmowych w Polsce (od 34 lat). Festiwal corocznie gromadzi kilkuset miłośników kina z całej Polski. Impreza promuje głównie kino z krajów wschodnioeuropejskich. Tradycyjnym elementem corocznego festiwalu są również prezentacje najnowszych polskich filmów oraz spotkania publiczności z twórcami filmowymi. Ińskie Lato Filmowe poprzez swoją długoletnią tradycję na trwałe weszło do kalendarza imprez kulturalnych, stanowiąc współcześnie obok walorów przyrodniczych główną atrakcję turystyczną i jednocześnie promocję regionu. Drugą imprezą kulturalną jest Festiwal Kina Ukraińskiego. Pierwsza edycja tej imprezy odbyła się w 2007 roku.

Bardzo istotna dla funkcjonowania turystyki obok walorów turystycznych jest dostępność komunikacyjna oraz zagospodarowanie turystyczne obszaru. Miejscowości Pojezierza Ińskiego charakteryzują się ograniczoną dostępnością komunikacyjną, co wynika z peryferyjnego położenia w stosunku do Szczecina i innych większych miast regionu. Jedyna linia kolejowa ze Szczecinka do Szczecina przecina Pojezierze Ińskie w jego północno-zachodniej części. Większymi stacjami kolejowymi są Węgorzyno, Chociwel oraz Runowo Pomorskie, które pełni jednocześnie funkcję jedynej na tym obszarze lokalnego węzła kolejowego i jest jedyną miej-

¹ Rozporządzenie nr 36/2005 wojewody zachodniopomorskiego z dnia 10.11.2005 w sprawie Planu Ochrony Ińskiego Parku Krajobrazowego.

Tabela 3

Dynamika rozwoju bazy noclegowej i ruchu turystycznego w gminach Pojezierza Ińskiego w latach 2001-2006

Table 3

The dynamics of accommodation dynamics in the Ińskie Lake District's communes in the 2001-2006 years

Lata	Liczba miejsc noclegowych (ogółem)			Korzystający z noclegów (ogółem)			Liczba udzielonych noclegów (ogółem)		
	Ińsko	Chociwel	Dobrzany	Ińsko	Chociwel	Dobrzany	Ińsko	Chociwel	Dobrzany
2001	372	18	189	3563	129	984	17 922	494	3427
2002	380	38	195	3906	213	1293	21 369	723	4935
2003	647	50	150	6595	300	932	32 177	900	2747
2004	460	54	160	4652	540	1026	22 080	1297	4612
2005	343	51	160	4895	434	747	21 955	582	2326
2006	280	41	160	6618	507	706	26 171	1063	2211

Źródło: dane Banku Danych Regionalnych z www.stat.gov.pl (5.12.2008)

scowością, w której zatrzymują się pociągi pospieszne (relacji Gdańsk-Szczecin). Czas dojazdu pociągiem do Szczecina wynosi około godziny. Częstotliwość połączeń jest stosunkowo wysoka – 14 kursów w sezonie urlopowo-wakacyjnym. Pewnym problemem może być peryferyjne położenie linii kolejowej w stosunku do najatrakcyjniejszych z punktu widzenia turystyczno-krajoznawczego obszarów Pojezierza (Ińsko jest oddalone od linii kolejowej o 15 km). Sieć dróg kołowych na tym obszarze nie jest zbyt gęsta. Najważniejsze drogi kołowe przebiegają przez główne miejscowości Pojezierza Ińskiego i są to drogi krajowe nr 10, 20 i 151.

Potencjał i dalsze możliwości rozwoju turystyki na Pojezierzu Ińskim² charakteryzuje zagospodarowanie turystyczne. Analizy tego zagospodarowania dokonano na podstawie danych dotyczących bazy noclegowej (tab. 3). Uwzględniono liczbę miejsc noclegowych zarówno stałych, jak i sezonowych, liczbę osób korzystających z noclegów oraz liczbę udzielonych noclegów w latach 2001-2006. Uzyskane dane wykorzystano ponadto do charakterystyki ruchu turystycznego w gminach Pojezierza Ińskiego³ oraz obliczenia podstawowych wskaźników zagospodarowania turystycznego (tab. 4).

Tabela 4
Charakterystyka zagospodarowania i ruchu turystycznego w gminach Pojezierza Ińskiego na tle podstawowych wskaźników zagospodarowania i ruchu turystycznego

Table 4
The characteristic of the tourist movement and accommodation in the Ińskie Lake District's communes on the basis of main tourist accommodation and movement indicators

Wybrane wskaźniki turystyczne	Ińsko	Chociwel	Dobrzany
Wskaźnik gęstości bazy noclegowej	40,00	10,00	32,00
Wskaźnik funkcji turystycznej Baretje-Deferta	13,44	1,20	6,50
Wskaźnik Charvata	12,57	0,32	0,90
Wskaźnik Schneidera	317,86	15,39	28,75
Wskaźnik gęstości ruchu turystycznego	945,42	126,75	141,20
Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej	93,46	25,92	13,81

Źródło: jak w tab. 3

² Analizy infrastruktury noclegowej i ruchu turystycznego na obszarze Pojezierza Ińskiego dokonano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych GUS.

³ W analizie tej wykorzystano dane dotyczące tylko gmin miejskich – Ińsko, Chociwel i Dobrzany ze względu na brak kompletnych danych dotyczących zagospodarowania i ruchu turystycznego w pozostałych gminach Pojezierza Ińskiego.

Liczba obiektów zakwaterowania zbiorowego jest niewielka, w Ińsku wynosi 4, w gminie Dobrzany – 2, a Chociwel – 1. Największą liczbą miejsc noclegowych dysponuje gmina miejska Ińsko – 280 miejsc w 2006 roku. Charakterystycznym zjawiskiem jest zmniejszanie się od 2003 roku liczby miejsc noclegowych (Ińsko, Chociwel) lub ich stagnacja (Dobrzany). Obiekty bazy noclegowej w tych miejscowościach są w większości sezonowe ze względu na dominację turystyki wypoczynkowej związanej z miejscowymi akwenami jeziornymi. Największy z tych obiektów liczy 60 miejsc noclegowych.

Najwyższe wskaźniki zagospodarowania turystycznego oraz rozwoju ruchu turystycznego na Pojezierzu Ińskim charakteryzują gminę miejską Ińsko, która stanowi centrum pod względem atrakcyjności, aktywności i frekwencji turystycznej. Trzeba jednocześnie podkreślić, że stopień rozwoju zagospodarowania i ruchu turystycznego daleki jest tu nawet od średnio rozwiniętych miejscowości turystyczno-krajoznawczych w Polsce i tkwią na tym obszarze ciągle duże rezerwy.

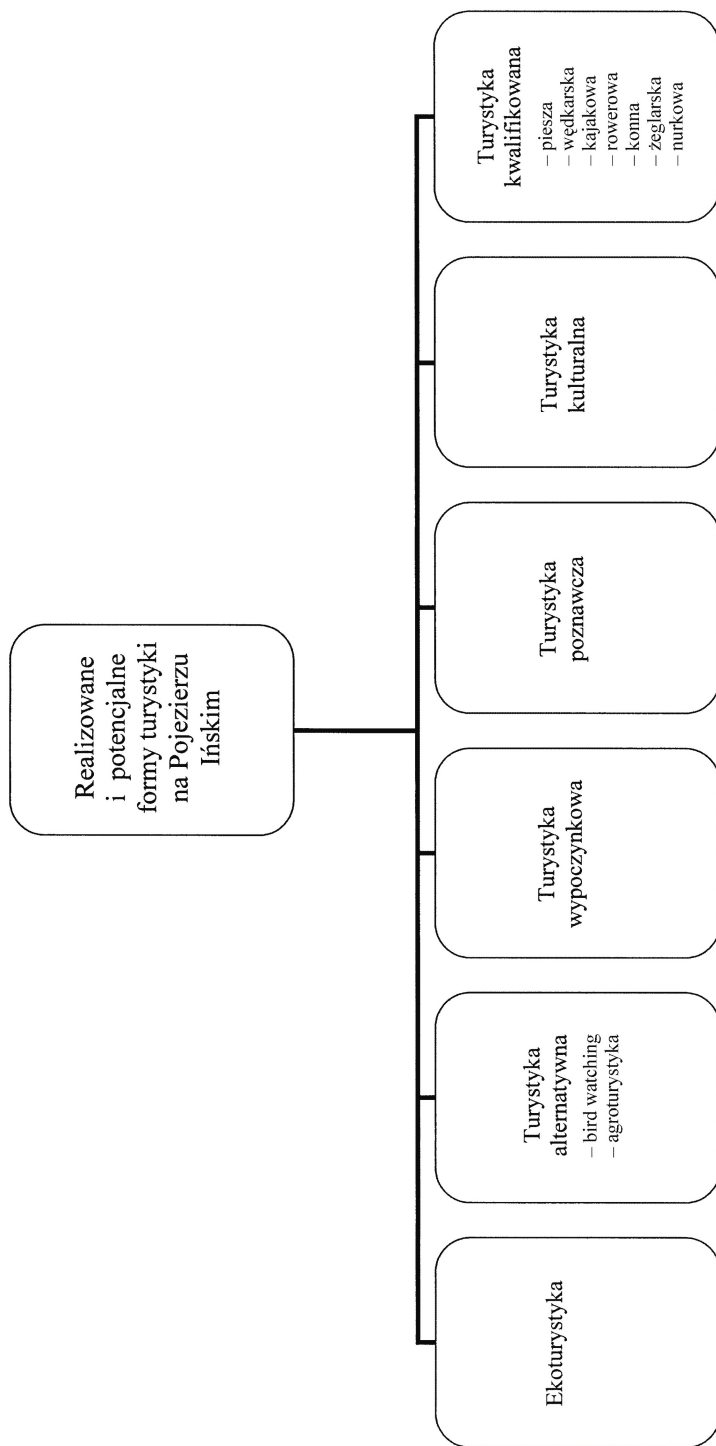
Niemalże dziewicze dla turystyki pozostają w dalszym ciągu tereny położone w południowej części Pojezierza Ińskiego (okolice jezior Wisola, Krzemień). Wynika to z braku trwałej sieci osadniczej w tej części obszaru, co stanowi istotną barierę dla rozwoju ośrodków turystyczno-wypoczynkowych.

Ważnym elementem zagospodarowania turystycznego w kontekście ruchu turystycznego są szlaki turystyczne. Przez obszar Pojezierza Ińskiego oraz jego strefy ochronnej przebiegają oznakowane szlaki turystyczne:

- szlak wzniesieniami moreny czołowej (kolor zielony). Na obszarze Pojezierza Ińskiego jego odcinek liczy 33 km i przebiega następującą trasą: Cieszyno Łobeskie – Dłusko (węzeł ze szlakiem niebieskim Ińsko-Chociwel) – węzeł dróg pod Głowaczem (węzeł ze szlakiem czarnym na Głowacz) – Ińsko-Rybionek (kapielisko – węzeł ze szlakiem niebieskim Ińsko-Chociwel) – Ińsko (węzeł ze szlakiem niebieskim Ińsko-Chociwel) – jezioro Stubnica (kemping „Wisola”) – Dobrzany;
- Szlak Błękitny Pojezierza Ińskiego (kolor niebieski) – jego długość wynosi 44,5 km, przebiega on następującą trasą: Ińsko (przy kolejce wąskotorowej – węzeł ze szlakiem zielonym Cieszyno-Recz) – Ińsko-Rybionek (kapielisko – węzeł ze szlakiem zielonym Cieszyno-Recz) – Piaszczyste (osada) – Granica – Przytoń – Węgorzyno (PKP) – Podlipce – Kowale – Dłusko (węzeł ze szlakiem zielonym Cieszyno-Recz) – Sątysz – Kamienny Most – Chociwel (PKP);
- Szlak im. Hetmana Stefana Czarnieckiego, na obszarze Pojezierza Ińskiego znajduje się niewielki fragment tego szlaku (około 20 km), a przebieg trasy jest następujący: Marianowo – Wiechowo – Odargowo – Szadzko (węzeł ze szlakiem zielonym Cieszyno Łobeskie-Recz) – Dobrzany.

Bardzo interesujący pod względem krajobrazowym jest również krótki szlak dojściowy na najwyższe wzniesienie Pojezierza Ińskiego – górę Głowacz. Jego długość wynosi zaledwie 0,5 km, prowadzi od węzła ze szlakiem wzniesieniami moreny czołowej na trasie Cieszyno Łobeskie – Głowacz. Ponadto ciekawe szlaki prowadzą wokół jezior Krzemień, Woświn i Stubnica.

Pojezierze Ińskie stwarza możliwości uprawiania różnego typu form ruchu turystycznego. Ze względu na wysoki stopień jeziorności i występowanie jezior czys-

Ryc. 3. Schemat realizowanych i potencjalnych form ruchu turystycznego na obszarze Pojezierza Inískiego
 Fig. 3 The model of realized and potential types of tourist movement In the Inískie Lake land District
 Źródło: opracowanie własne

Tabela 5

Table 5

Ocena potencjału turystycznego Pojezierza Ińskiego metodą analizy SWOT

The tourist potential evaluation of the Ińskie Lake District with using SWOT analysis

Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
<p>1. Wybitne walory wypoczynkowe związane z wysokim stopniem jeziorności, urozmaiconą konfiguracją terenu oraz wysokim stopniem lesistości</p> <p>2. Szeroki profil walorów turystycznych umożliwiających oprócz turystyki krajoznawczej i wypoczynkowej uczestnictwo w różnych formach turystyki kwalifikowanej związanej z zasobami wodnymi obszaru</p> <p>3. Imprezy kulturalne: Ińskie Lato Filmowe oraz Festiwal Kina Ukraińskiego</p>	<p>1. Niedostatecznie rozwinięta baza noclegowa i jej silna koncentracja w jednej miejscowości</p> <p>2. Ograniczona dostępność komunikacyjna wynikająca z peryferyjnego położenia w stosunku do głównych obszarów penetracji turystycznej na Pomorzu Zachodnim</p>	<p>1. Bliskość aglomeracji szczecińskiej jako potencjalnego źródła turystów</p> <p>2. Potencjał dla rozwoju form turystyki alternatywnej i ekoturystyki</p> <p>3. Umacniający się w społeczeństwie trend do wycieczek na łono natury</p> <p>4. Rosnące zainteresowanie Polską wśród turystów zagranicznych</p> <p>5. Możliwości rozwoju projektów turystycznych z wykorzystaniem środków z projektów unijnych na rozwój regionalny</p>	<p>1. Rosnący udział Polaków w wyjazdach międzynarodowych kosztem uczestnictwa w turystyce krajowej</p>

tych, o urozmaiconej linii brzegowej, możliwe jest uprawianie nie tylko tradycyjnej masowej turystyki wypoczynkowej typu 3 S, ale również różnych form turystyki kwalifikowanej. Oprócz turystyki wędkarskiej, kajakowej czy żeglarskiej coraz popularniejsza w ostatnich latach w Polsce jest turystyka nurkowa. Jeziora, zwłaszcza Ińsko, Woświn, Wisola czy Krzemień, ze względu na wysoki stopień przezroczystości wody i znaczną głębokość są odpowiednie do tej formy ruchu turystycznego.

Bardzo urozmaicona konfiguracja terenu oraz szerokie, otwarte panoramy stwarzają możliwości uprawiania nie tylko pieszej turystyki krajoznawczej, ale również rowerowej oraz konnej, szczególnie w okolicach góry Głowacz oraz jeziora Dłusko i pomiędzy jeziorami Dłusko i Ińsko. Unikalna awifauna, w której nie brakuje cennych gatunków, jak orzeł bielik, krogulec, myszołów, błotniak stawowy, kania czarna i ruda, bocian czarny i wiele innych, umożliwiają turystykę typu *bird watching*. Wybitne walory krajobrazu w połączeniu z ich znaczną izolacją od większych obszarów przemysłowych i zurbanizowanych sprzyjają agroturystyce i ekoturystyce.

Pojezierze Ińskie to obszar o wybitnych walorach przyrodniczych, umożliwiających uprawianie różnych form turystyki – od tradycyjnych krajoznawczej i wypoczynkowej po kwalifikowaną związaną z dużą liczbą urozmaiconych i czystych zbiorników wodnych (ryc. 3, tab. 5). Walory krajobrazowe obszaru podnosi ponadto urozmaicona konfiguracja terenu, odznaczająca się wysokimi różnicami wysokości względnych. Duży potencjał turystyczny ma również Ińskie Lato Filmowe – impreza z długą tradycją, chociaż jeszcze stosunkowo mało znana w Polsce.

Istotną przeszkodą rozwoju turystyki jest jednak słabe zagospodarowanie turystyczne obszaru, objawiające się znacznymi niedostatkami bazy noclegowej i jej silną koncentracją w jednej miejscowości, brakami w zakresie usług gastronomicznych oraz bazy towarzyszącej (usług rekreacyjno-sportowych). Pewną barierą może być również położenie na peryferiach głównych szlaków penetracji turystycznej. Wydaje się jednak, że w dobie trendu do wyjazdów na łono natury obszar ten może stanowić doskonałą alternatywę dla wszystkich poszukujących wypoczynku na obszarach o nieskażonym środowisku naturalnym, z dala od głównych centrów recepcyjnych masowej turystyki wypoczynkowej.

Literatura

- Kokociński J., 1987, *Iński Park Krajobrazowy*, Szczecin
Kondracki J., 2001, *Geografia regionalna Polski*, Warszawa
Kosacki M., 1995, *Ziemia Szczecińska*, cz. 4, *Pojezierze Ińskie*, Szczecin
Kowalczyk A., 2001, *Geografia turystyki*, Warszawa
Kurek W., 2007, *Turystyka*, Warszawa
Rumiński M., 2006, *Pojezierze Zachodniopomorskie*, Białystok

Summary

Ińskie Lake District is very interesting touristic region in respect of sightseeing and holiday values. The tourist attractiveness is connected with a significant number of postglacial

lakes, varied spaced configuration and woody. Tourist potential of this region is significant. The intensity of tourist movement in the Inskie Lake region is constantly not big. The main barriers of the tourist development are peripheral location in relation to the main Polish cities and to the main tourist reception regions. Besides it the important barrier of tourist development is poor tourist infrastructure especially accommodation, gastronomic and recreation infrastructure. The important barrier is a sparsely populated area.

